

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Наукова бібліотека ім. М. Максимовича

Інформаційно-бібліографічний відділ

Вища освіта і наука

науково-аналітичний огляд

№ 3/4 (березень–квітень) 2023 р.

Київ – 2023

Вища освіта і наука : науково-аналітичний огляд / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Наук. б-ка ім. М. Максимовича, Інформ.-бібліогр. від. ; [упоряд. А. В. Козонущенко ; за заг. ред. І. І. Тіщенко. – Київ : [б. в.], 2023. – № 3/4 (березень–квітень). – 53 с.

Науково-аналітичний огляд представляє публікації з історії та сьогодення й перспектив розвитку сучасної вищої освіти та науки, як в Україні, так і за її межами.

Цей покажчик репрезентує матеріали з поточних надходжень до фондів Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича: навчальну та монографічну літературу, періодичні видання й матеріали конференцій.

Для зручності більшість статей мають посилання на електронні ресурси Інтернету. Розраховано на освітян, науковців, викладачів, студентів й фахівців з бібліотечно-інформаційної галузі.

Зміст

Вища освіта і наука в Україні	4
Вища освіта і наука за кордоном	9
Управління ЗВО, фінансування	13
Заклади вищої освіти, академічні та наукові установи	15
<i>Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара</i>	20
<i>Донбаська національна академія будівництва і архітектури</i>	21
<i>Київський національний університет імені Тараса Шевченка</i>	21
<i>Київський національний університет культури і мистецтв</i>	22
<i>Львівський національний університет імені Івана Франка</i>	23
<i>Національна академія наук України</i>	24
<i>Національна академія Національної гвардії України</i>	24
<i>Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова</i>	25
<i>Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого</i>	25
<i>Національний університет "Львівська політехніка"</i>	25
<i>Ужгородський національний університет</i>	26
<i>Університет "КРОК"</i>	27
<i>Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича</i>	28
Учасники навчально-виховного процесу	28
Форми, методи і педагогічні технології у ЗВО	30

Вища освіта і наука в Україні

1. **Белялов Т.** Formation of the modern model of interaction of business and institution of higher education in post-war recovery of Ukraine / Т. Белялов, В. Кохно // Тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції "Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації" : 7 жовт. 2022 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – Київ, **2022**. – С. 74–75.

Формування сучасної моделі взаємодії бізнесу та вищого навчального закладу в умовах післявоєнного відновлення України.

2. **Бугас Н.** Стратегічні орієнтири формування і реалізації вищої освіти України в умовах післявоєнного відновлення / Н. Бугас // Тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції "Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації" : 7 жовт. 2022 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – Київ, **2022**. – С. 28–29.

3. **Використання** технології блокчейн для забезпечення автоматизації управління освітніми документами / О. Ящик, І. Твердохліб, Ю. Франко, М. Ожга // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Педагогіка. – Тернопіль, **2022**. – № 2. – С. 113–120.

4. **Виткалов С.** Гуманітарні проблеми вищої освіти в умовах війни (на прикладі діяльності освітнього консорціуму) / С. Виткалов, В. Виткалов // Вища школа. – Київ, **2022**. – № 5/6 (214). – С. 71–75.

5. **Гнатенко Г. М.** Порівняння методик ранжування науковців на основі індексів Гірша та PageRank: суперечливі ситуації / Г. М. Гнатенко, О. В. Олецкий // Сучасні інформаційні технології. – Київ, **2021**. – № 1 (1). – С. 39–44. URL: <https://ait.knu.ua/current-copy/> (дата звернення: 01.04.2023).

Описано результати експериментального порівняння методик оцінювання та ранжування науковців і дослідників на основі їхньої публікаційної активності. Порівнюються наукометричні індикатори на основі індексів Гірша та PageRank-

подібних алгоритмів; використовується матриця посилань між статтями, написаними різними авторами. Наведено приклад ситуації, коли застосування різних методик приводить до протилежних результатів – наприклад, коли автори статей, які отримали найкращі оцінки за PageRank, мають найнижчі (тобто найгірші) індекси Гірша. Описана ситуація характеризується тим, що деякий автор отримав ключовий результат, на який посилаються всі інші автори, але самих статей у нього мало, а також із можливими посиланнями в роботі такого автора, статті якого мають високий рівень цитування. Робиться спроба зіставлення результатів із можливими результатами експертного оцінювання, яке має особливе значення за побудови автоматизованих систем, що базуються на комбінуванні різних методик оцінювання. Розглянуто можливе застосування методу аналізу ієрархій. Для побудови матриць попарних порівнянь використано транзитивні шкали з параметром, який задає відношення переваги між градаціями у параметризованому вигляді.

6. **Гончаренко І. М.** Підприємницька освіта: актуальність в умовах війни та повоєнного стану / І. М. Гончаренко, Т. Шкарабан, А. Лозова // Тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції "Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації": 7 жовт. 2022 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – Київ, **2022**. – С. 64–65.

7. **Грабович Г.** Війна і наука. Про істотне, але нечасто обговорюване / Г. Грабович // Критика. – Київ, **2022**. – Лист.–груд. (число 11/12). – С. 2–7.

Повномасштабна війна триває вже понад десять місяців. Путінська Росія надалі по-варварськи намагається знищити Україну як державу та країну: її інфраструктуру, міста, університети, клініки й музеї, житлові квартали і бібліотеки, а головне – людей, зокрема свідомих українців. Бо бачить в Україні, і слушно, загрозу для своєї деспотії і свого ж цивілізаційного та політичного застою. Сумарно, залишається запитання: чи взагалі бути неколоніальній, неколонізованій українській освіті, тобто без вічного покровительства і напучування російською? Бо у різних дисциплінах (математика, фізика тощо, а також і гуманітарні дисципліни) за цей тридцять один рік незалежності (не кажучи вже про десятки, а то й сотні років перед цим, коли це точно було неможливо) не знайшлося волі та

ресурсів на те, щоб подбати про свої, неросійські, чи бодай західні джерела, підручники, посібники тощо.

8. **Захарін С.** Підтримка доступу до вищої освіти в умовах воєнного стану / С. Захарін, Д. І. Коваленко // Тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції "Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації" : 7 жовт. 2022 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – Київ, **2022**. – С. 3–4.

9. **Ільїн В.** Яка освіта потрібна завтра: досвід Ноя / В. Ільїн // Вища школа. – Київ, **2022**. – № 5/6 (214). – С. 7–13.

10. **Канюк О. Л.** Деякі наукові підходи до розуміння терміну "толерантність" / О. Л. Канюк, І. І. Іваничко // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2022**. Вип. 2 (51). – С. 58–61. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2022_2_14 (дата звернення: 01.04.2023).

11. **Кушерець В.** Товариство "Знання" України в боротьбі за нашу незалежність, державність і соборність / В. Кушерець // Вища школа. – Київ, **2022**. – № 5/6 (214). – С. 76–102.

12. **Маслік П.** "Принципи Пітера" і криза сучасного світоустрою / П. Маслік // Вища школа. – Київ, **2022**. – № 5/6 (214). – С. 23–28.

Просто на наших очах світосистема занурюється в системну кризу, вихід з якої – лише в суспільних катаклізмах. Ядром цієї кризи, що загрожує людству світовою війною, є Росія та її сателіти. Причина поглиблення кризи на нашій планеті полягає в тому, що нинішня система світоустрою вже давно вичерпала ресурси власного розвитку. Світ побудований на абсолютно несправедливому принципі: хто сильніший, той і правий. Росія як держава – спонсор гібридного тероризму у світі парадоксальним чином має в ООН право вето. Таким чином, вона постійно блокує прийняття цією світовою організацією, створеною для відвернення чергової світової війни, миролюбних, антивоєнних, антитерористичних рішень. І світ навіть не має розуміння того, що з цим робити для порятунку цивілізації. Значна провина в цьому лежить на сучасній системі освіти, яка не здатна забезпечити управлінську еліту висококомпетентними кадрами.

13. **Мелков Ю.** Демократизація науки як її гуманізація: ціннісні виміри "відкритої науки" / Ю. Мелков // Гуманітарний дискурс у перспективі ХХІ століття: методологічні засади : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 5–6 листоп. 2021 р. , м. Чернівці / М-во освіти і науки України, Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича [та ін.]. – Чернівці, **2021**. – С. 16–20.

14. **Мірошниченко В.** Знищення освіти українською мовою в окупованому Криму / В. Мірошниченко // Кримська світлиця. – Київ, **2023**. – № 5. – С. 6–7.

15. **Наука** та наукові дослідження. Організація науково-дослідної діяльності в Україні // Організація наукових досліджень у сфері менеджменту та безпеки організації : підручник / [Бліхар В., Омельчук О., Вовк В. та ін.]. – Хмельницький, **2022**. – С. 7–91.

16. **Оновлення** положення про Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика // Вища школа. – Київ, **2022**. – № 5/6 (214). – С. 4–5.

17. **Основні** принципи науки і наукового пізнання. види наукових досліджень та оцінка його ефективності // Організація наукових досліджень у сфері менеджменту та безпеки організації : підручник / [Бліхар В., Омельчук О., Вовк В. та ін.]. – Хмельницький, **2022**. – С. 92–137.

18. **Смелянський Ю.** Політекономічні аспекти реінтеграції кримського освітнього простору / Ю. Смелянський // Кримська світлиця. – Київ, **2023**. – № 5. – С. 2–3.

19. **Смелянський Ю.** Про деякі теоретичні та практичні аспекти реінтеграції / Ю. Смелянський // Кримська світлиця. – Київ, **2023**. – № 6. – С. 2–3. – Продовження. Поч. у № 5.

20. **Уряд** схвалив Стратегію впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2020 року // Вища школа. – Київ, **2022**. – № 5/6 (214). – С. 5–6.

21. **Швець В.** Війна. Гніздо зозулі / В. Швець // Вища школа. – Київ, **2022**. – № 5/6 (214). – С. 45–50.

Автор ділиться роздумами про те, якою має бути стратегія становлення України, оновленої після нашої перемоги, щоб максимально зміцнити українську націю, аби ця міць не залишала шансів на перемогу нашому стратегічному ворогу у майбутньому.

22. **Ganushchak-Yefimenko L.** Demanded areas of retraining of personnel during the post-war recovery of the Ukraine`s economy / L. Ganushchak-Yefimenko, T. Kasimov // Тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції "Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації" : 7 жовт. 2022 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – Київ, **2022**. – С. 59–60.

Затребувані напрями перепідготовки кадрів у період післявоєнного відновлення економіки України.

23. **Khoruzha L.** Recognition of foreign educational documents (nostrification) in Ukraine / L. Khoruzha, S. Kovalenko, N. Bovtruk // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2022**. Вип. 2 (51). – С. 192–196. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2022_2_43 (дата звернення: 01.04.2023).

Визнання іноземних документів про освіту (нострифікація) в Україні.

24. **Romanovskyi O.** Innovative academic entrepreneurship as a driver of transformational change in higher education and science / O. Romanovskyi, Y. Romanovskyi // Тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції "Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації" : 7 жовт. 2022 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – Київ, **2022**. – С. 7–9.

Інноваційне академічне підприємництво як рушій трансформаційних змін у вищій освіті та науці.

25. **Shkoda M.** Cluster partnerships as a predictor of the development of entrepreneurial education in post-war reconstruction of Ukraine / M. Shkoda, Y. Onofriichuk // Тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції "Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації" : 7 жовт. 2022 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – Київ, **2022**. – С. 61–62.

Кластерне партнерство як предиктор розвитку підприємницької освіти в умовах післявоєнної відбудови України.

Вища освіта і наука за кордоном

26. **Бідюк Д.** Дидактично-демократична парадигма навчання хореографії у британському досвіді / Д. Бідюк // Порівняльна професійна педагогіка. – Київ ; Хмельницький, **2022.** – Т. 12, вип. 2. – С. 64–73. URL: <https://cpp.khmnu.edu.ua/index.php/cpp/issue/view/2>. (дата звернення: 02.03.2023).

27. **Бідюк Н.** Самомоніторинг навчальних результатів як предиктор якості професійної підготовки здобувачів вищої освіти: зарубіжні підходи / Н. Бідюк, В. Третько // Порівняльна професійна педагогіка. – Київ ; Хмельницький, **2022.** – Т. 12, вип. 2. – С. 14–23. URL: <https://cpp.khmnu.edu.ua/index.php/cpp/issue/view/2>. (дата звернення: 02.03.2023).

28. **Бідюк Н.** Шведський досвід професійної підготовки вчителів у контексті освітніх реформ в Україні / Н. Бідюк, Н. Ратушняк // Порівняльна професійна педагогіка. – Київ ; Хмельницький, **2022.** – Т. 12, вип. 2. – С. 45–53. URL: <https://cpp.khmnu.edu.ua/index.php/cpp/issue/view/2>. (дата звернення: 02.03.2023).

29. **Гесьть А.** Досвід навчання в університетах Фехта / А. Гесьть, А. Гурко // Scientia est potentia. – Луцьк, **2022.** – № 9. – С. 49–52.

30. **Господаренко В. М.** Особливості викладання державної кримінально-правової політики США в американських університетах / В. М. Господаренко // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. – Сєверодонецьк, **2022.** – Вип. 2 (98). – С. 271–283. URL: <https://journal.lduvs.lg.ua/index.php/journal/issue/view/69>. (дата звернення: 24.04.2023).

31. **Дмитрів Ю. М.** Соціально-історичні та педагогічні передумови становлення домашньої освіти у США (1970–1990-ті рр.) / Ю. М. Дмитрів // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. –

Ужгород, 2022. – Вип. 2 (51). – С. 42–45. URL:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2022_2_10 (дата звернення: 01.04.2023).

32. **Костик М. В.** Онлайн послуги та ресурси американських та німецьких наукових бібліотек / М. В. Костик // Використання інструментів веб-технологій як основа розширення бібліотечних онлайн-послуг у формуванні сучасного іміджу бібліотеки : матеріали наук.-практ. інтернет-конф. (Ужгород, 18–25 черв. 2019 р.) / М-во освіти і науки України, Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т" [та ін.]. – Ужгород, 2019. – С. 48–53.

33. **Костюкевич О.** Розвиток системи освіти в Афганістані у XXI столітті / О. Костюкевич // Scientia et societas. – Переяслав, 2022. – Вип. 2. – С. 58–67. URL:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/sciesoc_2022_2_9 (дата звернення: 01.04.2023).

34. **Особливості** фізичного виховання та системи контролю в освітніх установах Китайської Народної Республіки / Т. Круцевич, О. Марченко, О. Холодова, Се Чжімінь // Теорія і практика фізичної культури і спорту. – Переяслав, 2022. – Вип. 1 (2). – С. 96–103. URL:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/tprphcs_2022_1%281%29_17 (дата звернення: 01.04.2023).

35. **Пономаренко З.** Європейські бібліотеки та відкриті освітні ресурси / З. Пономаренко // Нова модель інформаційного образу бібліотеки: зміна традиційного сприйняття її призначення та функцій : матеріали III наук.-практ. інтернет-конф. (Ужгород, 21 жовт. 2021 р.) / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Ужгород, 2021. – С. 145–152.

36. **Саф'ян К.** Особливості комунікативного спрямування індивідуального стилю діяльності майбутнього викладача сфери обслуговування: європейський вимір / К. Саф'ян, О. Цись, І. Серьогіна // Порівняльна професійна педагогіка. – Київ ; Хмельницький, 2022. – Т. 12, вип. 2. – С. 115–121. URL:
<https://cpp.khmnu.edu.ua/index.php/cpp/issue/view/2>. (дата звернення: 02.03.2023).

Розглянуто питання особливостей комунікативного спрямування індивідуального стилю діяльності майбутнього викладача сфери обслуговування у європейському вимірі.

37. **Сафонова Т. А.** Організація дистанційного інформаційно-бібліотечного обслуговування як напрям бібліотечної діяльності: досвід США / Т. А. Сафонова // Використання інструментів веб-технологій як основа розширення бібліотечних онлайн-послуг у формуванні сучасного іміджу бібліотеки : матеріали наук.-практ. інтернет-конф. (Ужгород, 18–25 черв. 2019 р.) / М-во освіти і науки України, Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т" [та ін.]. – Ужгород, **2019**. – С. 158–162.

38. **Семеніхіна Н.** Особливості підготовки магістрів освіти в університетах Австралії до роботи в умовах культурного розмаїття (на прикладі вивчення іноземних мов) / Н. Семеніхіна // Порівняльна професійна педагогіка. – Київ ; Хмельницький, **2022**. – Т. 12, вип. 2. – С. 106–114. URL: <https://cpp.khmnu.edu.ua/index.php/cpp/issue/view/2>. (дата звернення: 02.03.2023).

39. **Сова М.** Білінгвальна освіта як стратегічний напрям розвитку людських ресурсів Китаю / М. Сова // Порівняльна професійна педагогіка. – Київ ; Хмельницький, **2022**. – Т. 12, вип. 2. – С. 91–99. URL: <https://cpp.khmnu.edu.ua/index.php/cpp/issue/view/2>. (дата звернення: 02.03.2023).

40. **Сутяга О.** Особливості соціально-правової підготовки майбутніх юристів: американська та британська моделі / О. Сутяга, А. Довгань // Порівняльна професійна педагогіка. – Київ ; Хмельницький, **2022**. – Т. 12, вип. 2. – С. 82–90. URL: <https://cpp.khmnu.edu.ua/index.php/cpp/issue/view/2>. (дата звернення: 02.03.2023).

41. **Тінтін Чжоу.** Підготовка майбутніх вчителів музики в системі вищої педагогічної освіти КНР / Тінтін Чжоу // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2022**. – Вип. 1. – С. 63–67. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/items/db6b1a76-f5d2-41b3-af92-dbb18e92d320> (дата звернення: 01.04.2023).

42. **Томанек-Зінкевич Б.** Краківська україністика у минулому і сьогодні / Б. Томанек-Зінкевич // Українська філологія: школи, постаті, проблеми : зб. наук. праць міжнар. конф., присвяч. 150-річчю від дня заснування каф. укр. словесності у

Львів. ун-ті (Львів, 23–25 жовт. 1998 р.) / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка [та ін.]. – Львів, **1999**. – Ч. 2. – С. 659–663.

У статті представлено історію і сьогодення краківської україністики. Описано наукові зацікавлення працівників Кафедри україністики Ягеллонського університету, організовані кафедрою конференції та інші україністичні заходи, а також контакти як з польськими, так і закордонними університетами.

43. **Третько В.** Особливості професійної підготовки фармацевтів в університетах Великої Британії / В. Третько, В. Шунков // Порівняльна професійна педагогіка. – Київ ; Хмельницький, **2022**. – Т. 12, вип. 2. – С. 35–44. URL: <https://cpp.khmnu.edu.ua/index.php/cpp/issue/view/2>. (дата звернення: 02.03.2023).

44. **Фучила О. М.** Проблеми та виклики дистанційної освіти у закладах вищої освіти: світовий досвід / О. М. Фучила // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2022**. – Вип. 1. – С. 28–33. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/4486> (дата звернення: 01.04.2023).

45. **Sarah M. A.** Enjoyment in the Foreign Language Teaching Environment: Saudi Teachers' Perspectives / M. A. Sarah, A. M. Mohammed, C. Samantha // Psycholinguistics. – Pereiaslav, **2022**. – Vol. 32, iss. 1. – С. 29–50. URL: <https://psycholing-journal.com/index.php/journal/article/view/1324> (дата звернення: 01.04.2023).

Задоволення у середовищі викладання іноземної мови: погляди вчителів Саудівської Аравії.

46. **Creating** a motivational context for foreign language training of students at humanitarian colleges in Eastern Europe / I. Gromov, Y. Hordienko, M. Suprun, J. Falshtynska // Порівняльна професійна педагогіка. – Київ ; Хмельницький, **2022**. – Т. 12, вип. 2. – С. 24–34. URL: <https://cpp.khmnu.edu.ua/index.php/cpp/issue/view/2>. (дата звернення: 02.03.2023).

Розглядаються окремі питання підвищення ефективності викладання іноземних мов студентам гуманітарних закладів вищої освіти Східної Європи. Показано, що після затвердження Загальних Рекомендацій Європейського Союзу з мовної освіти

(Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment – CEFR) у багатьох східноєвропейських країнах відбулися кардинальні зміни у методиках викладання іноземних мов.

47. **Prydoloba A.** Peculiarities of professional training in applied linguistics at Canadian universities (Carleton University) / A. Prydoloba // Порівняльна професійна педагогіка. – Київ ; Хмельницький, 2022. – Т. 12, вип. 2. – С. 100–105. URL: <https://cpp.khmnu.edu.ua/index.php/cpp/issue/view/2>. (дата звернення: 02.03.2023).

Проаналізовано програми підготовки фахівців з прикладної лінгвістики в провідних закладах вищої освіти Канади. Зокрема, з акцентовано увагу на Карлтонському університеті.

48. **Sadovets O.** Comparative analysis of foreign language teachers' education at British and American universities / O. Sadovets // Порівняльна професійна педагогіка. – Київ ; Хмельницький, 2022. – Т. 12, вип. 2. – С. 54–63. URL: <https://cpp.khmnu.edu.ua/index.php/cpp/issue/view/2>. (дата звернення: 02.03.2023).

Досліджено передовий досвід підготовки вчителів іноземних мов у провідних університетах Великої Британії та США.

Управління ЗВО, фінансування

49. **Бортніков Г.** Фінансування освіти українськими банками / Г. Бортніков // Тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції "Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації" : 7 жовт. 2022 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – Київ, 2022. – С. 89–90.

50. **Десятов Т. М.** Лідерство як принцип управління / Т. М. Десятов // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, 2022. – Вип. 4. – С. 11–18. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/349> (дата звернення: 01.04.2023).

Проаналізовано сучасні зарубіжні та вітчизняні теорії лідерства, структуру особистих якостей лідера, в основу якої покладено три підходи: підхід із позиції

особистісних якостей лідера, поведінковий та ситуаційний. Осмислено теорію Х та теорію Y Д. МакГрегора, який виділив дві системи уявлень щодо мотивів виробничої діяльності людей. Досліджена теорія лідерства, яка показала, що разом із особистісними якостями та манерою поведінки лідера на ефективність управління суттєво впливають так звані ситуаційні фактори. Визначено стилі керівництва та прийоми, що використовуються керівниками. Доведено, що згідно з теорією ефективного лідерства стиль керівника залежить від зрілості виконавця.

51. **Мовчан В. І.** Формування управлінської культури в системі забезпечення якості освітньої діяльності в структурному підрозділі ЗВО / В. І. Мовчан // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2022**. – Вип. 4. – С. 24–29. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/349> (дата звернення: 01.04.2023).

Проаналізовано сучасні підходи формування управлінської культури в системі забезпечення якості освітньої діяльності в структурному підрозділі ЗВО. В умовах воєнного стану відбуваються суттєві зміни в організації культури управління локальною системою забезпечення якості освіти: переосмислення стратегічних завдань освіти, прийняття управлінських рішень у невизначених умовах, забезпечення безпечного освітнього середовища.

52. **Bebko S.** Formation and use of information processes for management of cooperation in higher education institutions / S. Bebko // Тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції "Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації": 7 жовт. 2022 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – Київ, **2022**. – С. 10–11.

Формування та використання інформаційних процесів для управління співробітництвом у ВНЗ.

53. **Polianovkyi H.** Reshaping Higher Education Funding in Ukraine: From the Soviet-Era Funding Model to the Performance-Based Funding / H. Polianovkyi // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – Київ, **2022**. – Вип. 1 (218). – С. 32–38.

Здійснено аналіз процесу реформування системи фінансування вищої освіти в Україні, що відбулося протягом останніх років. Реформу спрямовано на зміну моделі фінансування закладів вищої освіти. Попередня застаріла модель фінансування радянських часів, успадкована Україною в 90-х рр., останнім часом зазнала значної критики. Нинішнє ж упровадження фінансування, орієнтованого на результати, в Україні розглядають як значний крок до ефективнішого управління державним сектором. Реформа української системи вищої освіти стала результатом нового ліберального економічного та політичного порядку денного, що прийшов на зміну ідеям радянського періоду, у поєднанні з впливом умов вступу до ЄС. З огляду на це українська система вищої освіти, як й інші системи державного сектору України, має бути приведена у відповідність до рекомендацій ЄС. Наразі важко зробити остаточний висновок про те, чи є система фінансування на основі результатів ефективним механізмом фінансування сектору вищої освіти, чи ні. Для отримання повної картини дуже важливо проаналізувати систему фінансування на основі результатів у різних контекстах. Незважаючи на дискусійний характер моделі фінансування на основі результатів, слід зауважити: не існує такої моделі фінансування, що підходила б до всіх контекстів й інституційних ландшафтів. Отже, завжди буде існувати потреба в тому, щоб коригувати та підтримувати механізм фінансування в актуальному стані відповідно до інституційних потреб і сучасних тенденцій.

54. **Romanovskyi O.** Means and tools for innovation management in education / O. Romanovskyi, Mokhamed, M. El // Тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції "Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації" : 7 жовт. 2022 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – Київ, 2022. – С. 10–11.

Засоби та інструменти управління інноваціями в освіті.

Заклади вищої освіти, академічні та наукові установи

55. **Бєлялов Т. Е.** Розвиток підприємницьких університетів в Україні / Т. Е. Бєлялов, В. Швецов // Тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної

конференції "Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації" : 7 жовт. 2022 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – Київ, 2022. – С. 69–70.

56. **Бондарчук Я. С.** WEB-арсенал сучасної бібліотеки – вагомий засіб успішної комунікації / Я. С. Бондарчук // Використання інструментів веб-технологій як основа розширення бібліотечних онлайн-послуг у формуванні сучасного іміджу бібліотеки : матеріали наук.-практ. інтернет-конф. (Ужгород, 18–25 черв. 2019 р.) / М-во освіти і науки України, Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т" [та ін.]. – Ужгород, 2019. – С. 8–16.

Проаналізована актуальність використання сучасних веб-ресурсів як засобів успішних каналів комунікації бібліотек. Розглянуто практичний досвід впровадження онлайн-сервісів, які позиціонують зарубіжні бібліотеки у віртуальному просторі. Висвітлено основні тенденції розвитку веб-ресурсів.

57. **Бублик О. Г.** Адаптація веб-квеста до соціокультурної діяльності наукової бібліотеки: пропозиції та перспективи / О. Г. Бублик // Використання інструментів веб-технологій як основа розширення бібліотечних онлайн-послуг у формуванні сучасного іміджу бібліотеки : матеріали наук.-практ. інтернет-конф. (Ужгород, 18–25 черв. 2019 р.) / М-во освіти і науки України, Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т" [та ін.]. – Ужгород, 2019. – С. 24–29.

Розглянуто ключові аспекти веб-квестів (визначення, характеристика, структура, класифікація). Звернуто увагу на визначення веб-квестів з метою розуміння їх сутності та подальшого використання на практиці.

58. **Варганова О.** Формування цілісної системи психосоціальної підтримки у закладах вищої освіти / О. Варганова // Тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції "Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації" : 7 жовт. 2022 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – Київ, 2022. – С. 14–15.

59. **Власюк Т. М.** Аналіз вступної кампанії в умовах повномасштабної війни в Україні / Т. М. Власюк, Н. М. Заріцька // Тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції "Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в

умовах глобалізації" : 7 жовт. 2022 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – Київ, 2022. – С. 57–58.

60. **Волик А.** Засоби творення образу університету в матеріалах всеукраїнських видань / А. Волик // Образ. – Суми ; Київ, 2022. – Вип. 1 (38). – С. 28–40. URL: <https://obraz.sumdu.edu.ua/1-38-2022> (дата звернення: 01.04.2023).

Актуальність дослідження полягає в необхідності побудови позитивного медіаобразу університету з метою підвищення престижу української вищої освіти в суспільстві, зокрема серед абітурієнтів та студентів. Складність у творенні сприятливого образу ЗВО зводиться до проблеми відсутності чітких механізмів образотворення університету, а саме засобів його формування. Тож метою роботи є окреслення засобів творення медіаобразу ЗВО на основі текстів всеукраїнських видань про університет. Кількісно-відсоткові показники позитивно й негативно оцінних текстів, а також наявність значного переліку проблем ЗВО в текстах медіа стали підґрунтям для акцентуації уваги на засобах негативізації медіаобразу університету. "Київський національний університет імені Тараса Шевченка також має винятково позитивний образ на сторінках видання "Освіта України", однак його основні характеристики – провідний, класичний ("Це один з провідних університетів України ще з позаминулого століття. Він залишався таким і в часи радянської влади, є таким і сьогодні. Класичний і національний у повному значенні цих слів" (ОУ. – 2014. – № 28); рейтинговий ("Традиційно найкращі результати серед українських вишів демонструє Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Він став єдиним нашим ВНЗ, що увійшов до Шанхайського предметного рейтингу" (ОУ. – 2017. – № 29); потужний ("КНУ – заклад з потужним науковим потенціалом" (ОУ. – 2015. – № 8)).

61. **Воробець В.** Інформатизація університетських бібліотек України та Словаччини / В. Воробець // Нова модель інформаційного образу бібліотеки: зміна традиційного сприйняття її призначення та функцій : матеріали III наук.-практ. інтернет-конф. (Ужгород, 21 жовт. 2021 р.) / М-во освіти і науки України, Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т" [та ін.]. – Ужгород, 2021. – С. 20–28.

"Станом на 2021 рік найпотужнішими науковими бібліотеками (далі НБ) України є: 1. НБ Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, бібліотечний

фонд якої становить 3 579 960 одиниць зберігання. 2. Центральна НБ Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна – 3 445 868 одиниць зберігання. 3. НБ Львівського національного університету імені Івана Франка – 3 336 928 одиниць зберігання. 4. НБ ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка – 3 126 163 одиниць зберігання. 5. НБ Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича – 2 729 365 одиниць зберігання".

62. **Воробець В. В.** Роль наукової бібліотеки у формуванні відкритого електронного архіву dspace.uzhnu.edu.ua як важливий чинник підвищення іміджу та рейтингу університету / В. В. Воробець // Використання інструментів веб-технологій як основа розширення бібліотечних онлайн-послуг у формуванні сучасного іміджу бібліотеки : матеріали наук.-практ. інтернет-конф. (Ужгород, 18–25 черв. 2019 р.) / М-во освіти і науки України, Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т" [та ін.]. – Ужгород, **2019**. – С. 31–38.

63. **Десятов Т. М.** Стратегія розвитку закладу вищої освіти в умовах політико-економічних і соціокультурних змін / Т. М. Десятов // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2022**. – Вип. 1. – С. 5–10. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/335> (дата звернення: 01.04.2023).

Порушено і розкрито важливу й водночас маловивчену в освітніх і педагогічних науках проблему професійної компетентності керівника закладу вищої освіти в сучасних умовах, його здатність реагувати на зміни, зберігати конкурентоспроможність на ринкові освітніх послуг. Показано, що розвиток економіки знань, зростання ваги сектора освітніх послуг вимагають глобальних перетворень, якісних змін у концептуальних засадах професійної підготовки фахівців нової формації.

64. **Доценко Д. В.** Web-сайт університету як інструмент маркетингових комунікацій / Д. В. Доценко, І. Б. Чеботарьова // Матеріали молодіжної школи-семінару VI Міжнародної науково-технічної конференції "Поліграфічні, мультимедійні та web-технології" (PMW-2021) : [в 2 т.] / М-во освіти і науки

України, Харків. нац. ун-т радіоелектроніки (Україна) [та ін.]. – Харків, **2021**. – Т. 2. – С. 12–17.

65. **Дубинський А. Г.** Открытый репозиторий для вебометрического рейтинга вуза / А. Г. Дубинський // Використання інструментів веб-технологій як основа розширення бібліотечних онлайн-послуг у формуванні сучасного іміджу бібліотеки : матеріали наук.-практ. інтернет-конф. (Ужгород, 18–25 черв. 2019 р.) / М-во освіти і науки України, Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т" [та ін.]. – Ужгород, **2019**. – С. 43–47.

66. **Ігнатюк М.** Визначення академічної доброчесності в системі оцінювання навчального процесу у вищих навчальних закладах / М. Ігнатюк, Г. Смірнова // Нова модель інформаційного образу бібліотеки: зміна традиційного сприйняття її призначення та функцій : матеріали III наук.-практ. інтернет-конф. (Ужгород, 21 жовт. 2021 р.) / М-во освіти і науки України, Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т" [та ін.]. – Ужгород, **2021**. – С. 37–47.

Розглядається поняття академічної доброчесності, впровадження інституційної політики в Ужгородському національному університеті й Україні та приклади порушення принципів академічної етики та прозорості. Надається опис інтегрованої інституційної стратегії академічної доброчесності, її дотримання студентами та науково-педагогічними працівниками. Ключові слова: академічна доброчесність, інституційна політика, інтелектуальні правопорушення, плагіат, академічна грамотність.

67. **Мірошніченко М. І.** До питання навчання та виховання національно орієнтованої правової еліти в національних університетах України / М. І. Мірошніченко // Альманах права. – Київ, **2022**. – Вип. 13 : Актуальні проблеми правового розвитку в умовах війни та післявоєнної відбудови держави. – С. 136–140. URL: <http://almanahprava.org.ua/arhiv-nomeriv.html> (дата звернення: 01.04.2023).

68. **Настич Х. Ю.** Соціальна Мережа Facebook в роботі Наукової бібліотеки / Х. Ю. Настич // Використання інструментів веб-технологій як основа розширення бібліотечних онлайн-послуг у формуванні сучасного іміджу бібліотеки : матеріали

наук.-практ. інтернет-конф. (Ужгород, 18–25 черв. 2019 р.) / М-во освіти і науки України, Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т" [та ін.]. – Ужгород, **2019**. – С. 114–119.

69. **Нікілев О.** Освітня політика влади в національних районах Катеринославщини-Дніпропетровщини (1920–1930-ті рр.) / О. Нікілев // *Universum Historiae et Archeologiae*. – Dnipro, **2021**. – Vol. 4 (29), Lib. 2. – С. 85–100.

70. **Рупташ О.** Гуманітарний дискурс і реформа університету / О. Рупташ, Т. Радзіняк // *Гуманітарний дискурс у перспективі ХХІ століття: методологічні засади : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 5–6 листоп. 2021 р. , м. Чернівці / М-во освіти і науки України, Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича [та ін.]. – Чернівці, **2021**. – С. 3–6.*

71. **Самойленко Н. І.** Організація науково-дослідної діяльності у закладі вищої освіти / Н. І. Самойленко // *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки*. – Черкаси, **2022**. – Вип. 4. – С. 88–94. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/349> (дата звернення: 01.04.2023).

Розглядається призначення поняття науки, її виникнення та розвиток. Розкриваються особливості науки в умовах ринкових відносин, основні методи наукових досліджень, форми науково-дослідної роботи та специфіка її організації. Значна увага приділена раціональній організації праці науковців, пошуку науково-технічної інформації, визначенню ефективності науково-дослідних робіт.

72. **Харченко В. М.** Аналіз електронної реклами закладів вищої освіти Харкова у соціальній мережі Instagram / В. М. Харченко, І. Б. Чеботарьова, Л. О. Яценко // *Матеріали молодіжної школи-семінару VI Міжнародної науково-технічної конференції "Поліграфічні, мультимедійні та web-технології" (PMW-2021) : [в 2 т.] / М-во освіти і науки України, Харків. нац. ун-т радіоелектроніки (Україна) [та ін.]. – Харків, **2021**. – Т. 2. – С. 30–34.*

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

73. **Маріна З.** Козацькі старожитності Дніпропетровщини за дослідженнями експедиції ДНУ / З. Маріна, О. Ромашко // *Universum Historiae et Archeologiae*. – Dnipro, **2021**. – Vol. 4 (29), Lib. 2. – С. 168–173.

Донбаська національна академія будівництва і архітектури

74. **Долгальова О.** Формування іміджу ЗВО як фактор конкурентоспроможності та шляхи його удосконалення (на прикладі донбаської національної академії будівництва і архітектури) / О. Долгальова, К. Бутко // *Galician economic journal*. – Ternopil, **2021**. – № 6 (73). – С. 55–63.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

75. **"Київ – Тулуза"** – партнерство надовго // Київський університет. – Київ, **2023**. – Лют. (№ 2). – С. 2.

Двостороння угода про поглиблення партнерства між Київським національним університетом імені Тараса Шевченка та Університетом Тулузи III – Поля Сабатьє була підписана під час робочого візиту делегації КНУ на чолі з ректором Володимиром Бугровим до Тулузи – міста-побратима Києва.

76. **Мозер М.** Центр вивчення творчої спадщини Івана Франка при філософському факультеті Київського національного університету імені Тараса Шевченка / М. Мозер // Альманах "Франкіана" : матеріали наук.-практ. конф. "Іван Франко у ХХІ ст.: виклики та перспективи", присвяч. 165-тій річниці від дня народж. Івана Франка та 105-ти річчю зі дня його смерті : Київ, 25 трав. 2021 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка [та ін.]. – Київ, **2021**. – С. 6–16.

У КНУ заснували "Центр вивчення творчої спадщини Івана Франка". Урочисте зібрання з нагоди відкриття на філософському факультеті КНУ імені Тараса Шевченка "Центру вивчення творчої спадщини Івана Франка" було проведено в

головному навчальному корпусі 26 листопада 2018 року. У вітальному слові до присутніх Володимир Бугров наголосив, що ініціатором створення подібного центру в межах КНУ виступив ректор Леонід Губерський. Роланд Франко нагадав учасникам урочистого заходу, що діяльність Міжнародного фонду й самого Центру в КНУ буде зосереджено на вивченні й популяризації на всеукраїнському і світовому рівнях наукової й творчої спадщини Івана Франка, що є яскравим представником української філософської думки, видатним науковцем і культурним діячем. Обговорили затверджене Вченою радою КНУ Положення про Центр, внесли окремі пропозиції й корективи щодо порядку призначення його керівництва. Представники Міжнародного фонду Івана Франка передали Університетові багатотомне видання його праць, почесні гості заходу презентували адміністрації КНУ для забезпечення роботи новоствореного Центру новітні видання творчої спадщини Великого Каменяра.

77. **Українські** вчені на шпальтах Nature // Київський університет. – Київ, 2023. – Лют. (№ 2). – С. 4.

"Nature, найпрестижніший науковий рецензований журнал світу, опублікував статтю, присвячену українській науці під час повномасштабної війни – «The fight to keep Ukrainian science alive through a year of war». Одним із експертів публікації виступив директор ННІ високих технологій нашого Університету Ігор Комаров".

78. **Шевченко Л.** Юрислінгвістика в Київському університеті: прогнозована концептуальна модель / Л. Шевченко, Д. Сизонов // Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика. – Київ, 2021. – Вип. 43. – С. 8–21. URL: <https://apultp.knu.ua/index.php/APULTP/issue/view/15> (дата звернення: 01.04.2023).

Запропонована концептуальна модель впровадження в освітній процес Київського національного університету імені Тараса Шевченка інноваційної програми, що є перспективно зорієнтованою на розвиток комунікативних можливостей української мови та формування іміджевих стратегій державотворення сучасної України.

Київський національний університет культури і мистецтв

79. **Гаврилюк А. М.** Формальна освіта в межах спеціальності 242 "Туризм" у Київському національному університеті культури і мистецтв щодо популяризації нематеріальної культурної спадщини в умовах сталого розвитку / А. М. Гаврилюк // Нематеріальна культурна спадщина як сучасний туристичний ресурс: досвід, практики, інновації : IV Міжнар. наук.-практ. конф.-фестиваль, 20–21 трав. 2021 р. / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Київ, **2021**. – С. 24–27.

Львівський національний університет імені Івана Франка

80. **Білоніжка П.** Українське студентство за рідну мову в університеті на зламі століть / П. Білоніжка, В. Качмар // Українська філологія: школи, постаті, проблеми : зб. наук. праць міжнар. конф., присвяч. 150-річчю від дня заснування каф. укр. словесності у Львів. ун-ті (Львів, 23–25 жовт. 1998 р.) / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка [та ін.]. – Львів, **1999**. – Ч. 2. – С. 582–589.

Учений висвітлив боротьбу українських студентів у 1880–1910 рр. за відкриття у Львівському університеті більше українських кафедр і перетворення його в український університет. Чимало зусиль у цьому напрямі зробив ректор університету 1951–1963 рр. Євген Лазаренко. Проте ця мрія багатьох поколінь українського народу могла здійснитися лише після здобуття Україною незалежності в 1991 р. У 1849 році на філософському відділі відкрилась кафедра української мови та літератури, яку очолив відомий діяч "Руської Трійці" Яків Головацький. У 1862 та 1872 роках виникли кафедри з українською мовою викладання на богословському та правничому факультетах.

81. **Іваніна А.** Палеонтолого-стратиграфічна школа імені академіка Олега Вялова у Львівському національному університеті імені Івана Франка / А. Іваніна // Вісник Львівського університету. Серія геологічна / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, **2020**. – Вип. 34. – С. 48–59.

82. **Качмар В.** Українці у Львівському університеті : боротьба за національну вищу школу (1848–1914) / В. Качмар // Українська філологія: школи, постаті, проблеми : зб. наук. праць міжнар. конф., присвяч. 150-річчю від дня

заснування каф. укр. словесності у Львів. ун-ті (Львів, 23–25 жовт. 1998 р.) / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка [та ін.]. – Львів, **1999**. – Ч. 2. – С. 616–627.

Наприкінці XIX століття у Львівському університеті існувало чотири факультети (богословський, філософський, правничий і медичний), навчалось понад 3000 студентів, з яких близько 600 були українцями. Мовою викладання, іспитів, адміністрації, незважаючи на утраквістичний (двомовний) статус, була польська. Українською мовою читалися лекції лише з української історії, літератури та окремих правничих і богословських дисциплін.

83. **Костюк О.** Всеукраїнська олімпіада з навчальної дисципліни "Геологія" – важливий засіб вирішення проблеми організації роботи з обдарованою молоддю на геологічному факультеті / О. Костюк // Вісник Львівського університету. Серія геологічна / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, **2020**. – Вип. 34. – С. 60–65.

Національна академія наук України

84. **Клименко О.** Організація підвищення кваліфікації бібліотекарів наукових установ Національної академії наук України в умовах карантину: здобутки і перспективи / О. Клименко, О. Сокур // Нова модель інформаційного образу бібліотеки: зміна традиційного сприйняття її призначення та функцій : матеріали III наук.-практ. інтернет-конф. (Ужгород, 21 жовт. 2021 р.) / М-во освіти і науки України, Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т" [та ін.]. – Ужгород, **2021**. – С. 48–52.

85. **Локтев В. М.** Знову про відношення до науки в Україні (за матеріалами звітної доповіді на Загальних зборах Відділення фізики і астрономії НАН України, що відбулися 14 червня 2022 року) / В. М. Локтев // Сенсорна електроніка і мікросистемні технології. – Одеса, **2022**. – Т. 19, № 3. – С. 4–22.

Національна академія Національної гвардії України

86. Основні засади організації наукової роботи у Національній академії Національної гвардії України / С. А. Соколовський, Р. О. Кайдалов, О. І. Біленко, О. М. Крюков // Честь і закон. – Харків, 2022. – № 4 (83). – С. 5–13.

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

87. Ковальчук М. С. Відкриття Геологічного музею у Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова / М. С. Ковальчук // Мінералогічний журнал. – Київ, 2022. – Т. 44, № 4. – С. 157–162.

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

88. Кулик М. Публікаційна активність вчених Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого: 5-річний досвід удосконалення роботи з наукометричного аналізу / М. Кулик // Нова модель інформаційного образу бібліотеки: зміна традиційного сприйняття її призначення та функцій : матеріали III наук.-практ. інтернет-конф. (Ужгород, 21 жовт. 2021 р.) / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Ужгород, 2021. – С. 58–69.

Національний університет "Львівська політехніка"

89. Вебкартографування розвитку кафедри геодезії Національного університету "Львівська політехніка" / Н. Ярема, А. Согор, М. Согор, М. Прохоренко, О. Серант // Технічні науки та технології. – Чернігів, 2022. – № 2 (28). – С. 168–176.

90. Кравчук Н. П. "На відстані витягнутої руки": у пошуку нових напрямів роботи / Н. П. Кравчук, Н. В. Лис // Використання інструментів веб-технологій як основа розширення бібліотечних онлайн-послуг у формуванні сучасного іміджу бібліотеки : матеріали наук.-практ. інтернет-конф. (Ужгород, 18–25 черв. 2019 р.)

/ М-во освіти і науки України, Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т" [та ін.]. – Ужгород, **2019.** – С. 54–58.

Показано трансформацію функцій відділу обслуговування науковою літературою Науково-технічної бібліотеки НУ "Львівська політехніка". Висвітлено використання нових віртуальних сервісів, метою яких є надання послуг віддаленим користувачам. Розглянуто принципи формування контенту сторінки Facebook у НТБ НУ "Львівська політехніка".

91. **Створення** картографічного вебдодатка розвитку кафедри картографії та геопросторового моделювання Національного університету "Львівська політехніка" / Н. Ярема, Я. Прохоренко, О. Серант, Т. Терех // Технічні науки та технології. – Чернігів, **2022.** – № 3 (29). – С. 192–197.

Ужгородський національний університет

92. **Гамник М. В.** Використання сучасних інформаційних технологій у роботі обмінно-резервного фонду Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету / М. В. Гамник // Використання інструментів веб-технологій як основа розширення бібліотечних онлайн-послуг у формуванні сучасного іміджу бібліотеки : матеріали наук.-практ. інтернет-конф. (Ужгород, 18–25 черв. 2019 р.) / М-во освіти і науки України, Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т" [та ін.]. – Ужгород, **2019.** – С. 39–42.

93. **Дердюк Ю.** Проблема ілюстративного наповнення вишівської преси (на прикладі газет "Ужгородський університет" та "Бюлетень прес-служби Ужгородського національного університету") / Ю. Дердюк, В. Ю. Тарасюк // Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції "Інновації та особливості функціонування ЗМІ в демократичному суспільстві" : 26 трав. 2022 р. / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львів. політехніка" [та ін.]. – Львів, **2022.** – С. 62–64.

94. **Ігнатюк М.** Визначення академічної доброчесності в системі оцінювання навчального процесу у вищих навчальних закладах / М. Ігнатюк,

Г. Смірнова // Нова модель інформаційного образу бібліотеки: зміна традиційного сприйняття її призначення та функцій : матеріали III наук.-практ. інтернет-конф. (Ужгород, 21 жовт. 2021 р.) / М-во освіти і науки України, Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т", Наук. бібліотека ; [редкол.: М. М. Медведь та ін.]. – Ужгород, **2021**. – С. 37–47.

Розглядається поняття академічної доброчесності, впровадження інституційної політики в Ужгородському національному університеті й Україні та приклади порушення принципів академічної етики та прозорості. Надається опис інтегрованої інституційної стратегії академічної доброчесності, її дотримання студентами та науково-педагогічними працівниками.

95. **Кривова С. Г.** Перспективи розвитку онлайн-послуги індексування за УДК у Науковій бібліотеці Ужгородського університету / С. Г. Кривова // Використання інструментів веб-технологій як основа розширення бібліотечних онлайн-послуг у формуванні сучасного іміджу бібліотеки : матеріали наук.-практ. інтернет-конф. (Ужгород, 18–25 черв. 2019 р.) / М-во освіти і науки України, Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т" [та ін.]. – Ужгород, **2019**. – С. 59–63.

96. **Медведь М. М.** Політика інноваційних впроваджень у роботу Наукової бібліотеки Ужгородського університету / М. М. Медведь // Використання інструментів веб-технологій як основа розширення бібліотечних онлайн-послуг у формуванні сучасного іміджу бібліотеки : матеріали наук.-практ. інтернет-конф. (Ужгород, 18–25 черв. 2019 р.) / М-во освіти і науки України, Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т" [та ін.]. – Ужгород, **2019**. – С. 91–99.

Університет "КРОК"

97. **Мелько Л. Ф.** Популяризація спадщини ЮНЕСКО серед студентської молоді (з досвіду Університету "КРОК") / Л. Ф. Мелько // Нематеріальна культурна спадщина як сучасний туристичний ресурс: досвід, практики, інновації : IV Міжнар. наук.-практ. конф.-фестиваль, 20–21 трав. 2021 р. : тези допов. / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Київ, **2021**. – С. 83–87.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

98. **Гуйванюк Н.** Історія кафедри української філології Чернівецького університету в оцінці І. Свенціцького / Н. Гуйванюк // Українська філологія: школи, постаті, проблеми : зб. наук. праць міжнар. конф., присвяч. 150-річчю від дня заснування каф. укр. словесності у Львів. ун-ті (Львів, 23–25 жовт. 1998 р.) / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка [та ін.]. – Львів, **1999**. – Ч. 2. – С. 606–611.

99. **Досвід** розробки освітньої програми "Геодезія та землеустрій" (спеціалізація "Землеустрій та кадастр") у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича / Р. Беспалько, Т. Гуцул, І. Казімір, І. Смага // Технічні науки та технології. – Чернігів, **2022**. – № 2 (28). – С. 177–188.

Учасники навчально-виховного процесу

100. **Бейгул І.** Вплив занять чирлідінгом на здоров'я студентської молоді / І. Бейгул, О. Шишкіна // Теорія і практика фізичної культури і спорту. – Переяслав, **2022**. – Вип. 1 (2). – С. 36–41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tpmphcs_2022_1%282%29_6 (дата звернення: 01.04.2023).

101. **Вплив** занять боксом на фізичну підготовленість студенток / Н. Базилевич, І. Юрченко, М. Горбенко, О. Тонконог // Теорія і практика фізичної культури і спорту. – Переяслав, **2022**. – Вип. 1 (2). – С. 26–35. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tpmphcs_2022_1%282%29_5 (дата звернення: 01.04.2023).

102. **Житомирський Л.** Поліпшення здоров'я студентів у закладах вищої освіти в сучасних умовах / Л. Житомирський // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 56. – С. 113–119. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/24> (дата звернення: 01.04.2023).

103. **Кічук Н.** Імператив культури у професійній діяльності конкурентоздатного викладача сучасного закладу освіти / Н. Кічук // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021.** – Вип. 56. – С. 137–142. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/24> (дата звернення: 01.04.2023).

104. **Лепканич А. О.** Вплив дистанційного навчання під час суворих карантинних обмежень на самооцінку стану здоров'я студентською молоддю / А. О. Лепканич // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. – Київ ; Тернопіль, **2022.** – № 2 (92). – С. 16–19.

105. **Лиманський П. П.** Генеза правового регулювання трудової діяльності науково-педагогічних працівників / П. П. Лиманський // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Право. – Харків, **2022.** – Вип. 35. – С. 114–120.

106. **Підгайна В.** Формування мотивації до фізкультурно-оздоровчих занять у студентської молоді / В. Підгайна // Теорія і практика фізичної культури і спорту. – Переяслав, **2022.** – Вип. 1 (2). – С. 84–90. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tpmphcs_2022_1%282%29_12 (дата звернення: 01.04.2023).

107. **Саяпіна С.** Професійний розвиток викладача в контексті підвищення якості діяльності ЗВО / С. Саяпіна // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021.** – Вип. 53. – С. 161–168. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/22> (дата звернення: 01.04.2023).

108. **Слуцький Я.** Сучасний стан освітнього напрямку адаптаційної підготовки іноземних студентів у ЗВО України / Я. Слуцький // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021.** – Вип. 53. – С. 179–187. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/22> (дата звернення: 01.04.2023).

109. **Сущенко Т.** Особливості студентської аудиторії сучасних закладів вищої освіти / Т. Сущенко, Р. Сущенко // Науковий вісник Ізмаїльського державного

гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 53. – С. 188–195. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/22> (дата звернення: 01.04.2023).

110. **Шабанов Р. І.** Втілення принципу свободи праці у правовому регулюванні дистанційної роботи науково-педагогічних працівників: досвід України та Європейського Союзу / Р. І. Шабанов, М. Д. Ждан // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Право. – Харків, **2022**. – Вип. 36. – С. 105–113.

111. **Шабанов Р. І.** Проблеми забезпечення принципу свободи договорів про працю в умовах дистанційної роботи науково-педагогічних працівників / Р. І. Шабанов, М. Д. Ждан // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Право. – Харків, **2022**. – Вип. 35. – С. 100–106.

112. **Bartosh O.** Global challenges in the life situations of ukrainian youth / O. Bartosh // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2022**. Вип. 2 (51). – С. 13–18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2022_2_4 (дата звернення: 01.04.2023).

Глобальні виклики в життєвих ситуаціях української молоді.

Форми, методи і педагогічні технології у ЗВО

113. **Адамович І. В.** Завдання ефективного розвитку напрямів STEAM-освіти / І. В. Адамович // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2022**. – Вип. 2 (51). – С. 9–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2022_2_3 (дата звернення: 01.04.2023).

114. **Аналіз компонент освітніх програм закладів вищої освіти спеціальності "Фармація, промислова фармація"** / А. М. Кричківська, Н. Л. Заярнюк,

І. І. Губицька, О. І. Лопатинська // Фармацевтичний часопис. – Тернопіль, **2022**. – № 2 (62). – С. 27–39.

115. **Апробація** та публікація результатів наукового дослідження // Організація наукових досліджень у сфері менеджменту та безпеки організації : підручник / [Бліхар В., Омельчук О., Вовк В., Бліхар М., Копитко М. та ін.]. – Хмельницький, **2022**. – С. 328–360.

116. **Афенченко Г. В.** Особливості становлення культури дистанційного навчання / Г. В. Афенченко, Н. В. Шумлянська // Культура України. – Харків, **2022**. – Вип. 75. – С. 58–66.

117. **Баштовенко О.** Проблеми організації дистанційного навчання з фізичної культури в закладах освіти / О. Баштовенко, С. Станєва // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 53. – С. 9–22. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/22> (дата звернення: 01.04.2023).

118. **Бібліотечні** онлайн-каталоги, сервіси та системи керування бібліографічними даними як інструменти наукових досліджень // Організація наукових досліджень у сфері менеджменту та безпеки організації : підручник / [Бліхар В., Омельчук О., Вовк В. та ін.]. – Хмельницький, **2022**. – С. 215–239.

119. **Бражнікова А.** Проблеми інтерактивного навчання студентів у процесі вивчення іноземної мови / А. Бражнікова // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 53. – С. 33–40. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/22> (дата звернення: 01.04.2023).

120. **Бражнікова А.** Формування здатності студентів до усної комунікації іноземною мовою: ресурсність емпіричності педагогіки / А. Бражнікова // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 56. – С. 25–36. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/24> (дата звернення: 01.04.2023).

121. **Будянський Д.** Риторична підготовка студентів спеціальності "Культурологія" в умовах дистанційного навчання / Д. Будянський // Освіта. Інноватика. Практика. – Суми, **2022**. – Т. 10 № 5. – С. 6–10.

122. **Букатова О.** Формування навчальних компетенцій здобувачів освіти на основі інтеграції предметів природничого циклу / О. Букатова // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 56. – С. 43–50. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/24> (дата звернення: 01.04.2023).

123. **Вайнтрауб М. А.** Формування педагогічної культури у майбутніх педагогів професійного навчання у закладах вищої освіти / М. А. Вайнтрауб // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2022**. – С. 11–16. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sbfasps_2022_12_3 (дата звернення: 01.04.2023).

124. **Васильєва О.** Упровадження інноваційних технологій в системі фахової підготовки майбутніх психологів / О. Васильєва // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 56. – С. 62–72. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/24> (дата звернення: 01.04.2023).

125. **Вдовенко Т.** Викладання сучасної англійської мови в умовах дистанційної освіти / Т. Вдовенко // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 53. – С. 41–46. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/22> (дата звернення: 01.04.2023).

126. **Вінтюк Ю. В.** Принцип історизму у процесі підготовки і діяльності фахових психологів / Ю. В. Вінтюк // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2022**. – Вип. 4. – С. 62–68. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/349> (дата звернення: 01.04.2023).

Розглянуті питання, що стосуються різних аспектів впливу реалізації принципу історизму на процес підготовки і діяльності фахових психологів. Здійснений огляд

наукових публікацій за темою дослідження, з'ясовано наявні підходи до її вивчення. Розглянуто сутність історичного підходу в науці та психології; історичний аспект підготовки психологів; з'ясовано історичний аспект роботи фахового психолога. Зроблені висновки з проведеної роботи і намічені перспективних досліджень у даному напрямку.

127. **Возняк О.** Методологія навчання судді у процесі безперервного професійного розвитку / О. Возняк // Вища школа. – Київ, **2022**. – № 5/6 (214). – С. 34–44.

128. **Врахування** тенденцій воєнної політики України в організації освітнього процесу вищого військового навчального закладу / М. Медвідь, М. Ктіторов, Ю. Медвідь, А. Курбатов, А. Пашинський, В. Криворучко // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2022**. – Вип. 4. – С. 29–37. URL: <https://ped-journal.cdu.edu.ua/issue/view/349> (дата звернення: 01.04.2023).

Проведеного дослідження присвяченому врахуванню тенденцій воєнної політики України в організацію освітнього процесу вищого військового навчального закладу.

129. **Гиндрюк В. В.** Компетентнісний підхід до викладання математики та вищої математики для студентів спеціальності 181 Харчові технології на прикладі застосування правила Крамера / В. В. Гиндрюк, Н. В. Юрченко // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2022**. – Вип. 2 (51). – С. 37–41.

130. **Глоба О.** Упровадження новітніх технологій в освітній процес при викладанні хімії та біології у закладах освіти / О. Глоба // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 56. – С. 73–81. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/24> (дата звернення: 01.04.2023).

131. **Гребенщикова О.** Проектна діяльність студентів-інофонів у межах реалізації комунікативної компетентності: до питання ефективності методу проектів / О. Гребенщикова // Філологічні трактати. – Суми ; Харків, **2022**. – Т. 14, № 1. – С. 16–26.

132. **Гулай О.** Цифрові інструменти Google як засіб удосконалення освітнього процесу в закладах вищої освіти / О. Гулай, В. Кабак // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Педагогіка. – Тернопіль, **2022**. – № 2. – С. 14–23.

133. **Гуляк О.** Актуалізація гуманістичного потенціалу іншомовної підготовки студентів / О. Гуляк // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Педагогіка. – Тернопіль, **2022**. – № 2. – С. 81–88.

134. **Данилюк І. М.** Педагогічні особливості застосування методів продуктивного навчання під час підготовки майбутніх офіцерів Національної гвардії України / І. М. Данилюк // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2022**. – Вип. 12. – С. 23–29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sbfasps_2022_12_5 (дата звернення: 01.04.2023).

135. **Демченко І. В.** Ефективність дистанційного освітнього процесу за допомогою засобів інформаційно-комунікаційних технологій / І. В. Демченко, Л. С. Харламова // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2022**. – Вип. 12. – С. 30–35. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sbfasps_2022_12_6 (дата звернення: 01.04.2023).

136. **Драгомирецька О.** Квест як форма навчання та контролю знань англійської мови для іноземних студентів у будівельних університетах / О. Драгомирецька // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 56. – С. 103–112. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/24> (дата звернення: 01.04.2023).

137. **Дроздова І. П.** Особливості процесу породження іншомовної професійної діяльності студентів немовних спеціальностей закладів вищої освіти / І. П. Дроздова, Г. Я. Іванишин // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2022**. – Вип. 12. – С. 45–52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sbfasps_2022_12_8 (дата звернення: 01.04.2023).

138. **Желанова В. В.** Мультимедійний супровід інноваційних аспектів сучасної вищої освіти / В. В. Желанова // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2022**. Вип. 2 (51). – С. 50–53. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2022_2_12 (дата звернення: 01.04.2023).

139. **Жерновникова О.** Особливості підготовки вчителів у Китайській Народній Республіці / О. Жерновникова, О. Наливайко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Педагогіка. – Тернопіль, **2022**. – № 2. – С. 51–56.

140. **Житомирський Л.** Поліпшення здоров'я студентів у закладах вищої освіти в сучасних умовах / Л. Житомирський // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 56. – С. 113–119. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/24> (дата звернення: 01.04.2023).

141. **Звєкова В.** Упровадження коуч-технологій в освітній процес як основа підвищення позитивного професійного іміджу майбутнього фахівця морської галузі / В. Звєкова // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 56. – С. 120–127.

142. **Зеленська Л. М.** Інноваційні технології ситуативного моделювання в іншомовній підготовці майбутніх авіаційних фахівців / Л. М. Зеленська, С. В. Тимченко // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2022**. – Вип. 12. – С. 53–59. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sbfasps_2022_12_9 (дата звернення: 01.04.2023).

143. **Зміст** наукового дослідження у сфері менеджменту та безпеки організації. Загальні та формально-логічні методи досліджень в менеджменті // Організація наукових досліджень у сфері менеджменту та безпеки організації: підручник / [Бліхар В., Омельчук О., Вовк В. та ін.]. – Хмельницький, **2022**. – С. 138–170.

144. **Зміст** наукового дослідження у сфері менеджменту та безпеки організації. Загальні та формально-логічні методи досліджень в менеджменті

// Організація наукових досліджень у сфері менеджменту та безпеки організації : підручник / [Бліхар В., Омельчук О., Вовк В. та ін.]. – Хмельницький, **2022**. – С. 138–170.

145. **Інформаційна** база наукового дослідження // Організація наукових досліджень у сфері менеджменту та безпеки організації : підручник / [Бліхар В., Омельчук О., Вовк В. та ін.]. – Хмельницький, **2022**. – С. 171–239.

146. **Карп'як А. О.** Освітня складова проблем кадрового забезпечення ринку інформаційних технологій / А. О. Карп'як, О. М. Рибицька // Management and entrepreneurship in Ukraine: the stages of formation and problems of development. – Львів, **2022**. – Vol. 4, N 1. – С. 88–98.

Досліджено проблеми недостатньої забезпеченості кваліфікованими кадрами українських ІТ підприємств та галузі в цілому.

147. **Карпенко Ю.** Реалізація принципу диверсифікованості у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців / Ю. Карпенко // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 56. – С. 128–136. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/24> (дата звернення: 01.04.2023).

148. **Кваліфікаційна** робота: написання, оформлення, захист // Організація наукових досліджень у сфері менеджменту та безпеки організації : підручник / [Бліхар В., Омельчук О., Вовк В.]. – Хмельницький, **2022**. – С. 290–327.

149. **Кічук Н.** Імператив культури у професійній діяльності конкурентоздатного викладача сучасного закладу освіти / Н. Кічук // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 56. – С. 137–142. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/24> (дата звернення: 01.04.2023).

150. **Кічук Н.** Ноосферна освіта особистості: виклики часу, деякі підходи до якісного забезпечення у вищій школі / Н. Кічук // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 53. – С. 74–78.

151. **Кічук Я.** Фундаментальність розробки правових засад освіти як передумова її ефективності / Я. Кічук // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 53. – С. 79–85. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/22> (дата звернення: 01.04.2023).

152. **Козубовська І. В.** Готовність магістрів медицини до професійного педагогічного спілкування як важлива умова їх успішної педагогічної діяльності у вищій школі / І. В. Козубовська, М. І. Товт-Коршинська // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2022**. Вип. 2 (51). – С. 62–65. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2022_2_15 (дата звернення: 01.04.2023).

153. **Колбіна Т.** Формування міжкультурної компетентності студентів-економістів на заняттях з іноземної мов / Т. Колбіна, Л. Лукашова // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 56. – С. 143–150. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/24> (дата звернення: 01.04.2023).

154. **Кондрацька Г. Д.** Педагогічні умови формування сучасного вчителя фізичної культури: диференційований підхід у підготовці / Г. Д. Кондрацька, Р. Л. Федорищак // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2022**. – Вип. 2 (51). – С. 66–70. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2022_2_16 (дата звернення: 01.04.2023).

155. **Конкретні** методи наукових досліджень у сфері менеджменту та безпеки організацій // Організація наукових досліджень у сфері менеджменту та безпеки організації : підручник / [Бліхар В., Омельчук О., Вовк В.]. – Хмельницький, **2022**. – С. 240–289.

156. **Коцур Н.** Прогностична модель підготовки майбутніх учителів до здоров'язбережувальної діяльності в університетському освітньому середовищі / Н. Коцур, В. Горбачевська // Scientia et societas. – Переяслав, **2022**. – Вип. 2. – С. 34–43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sciesoc_2022_2_6 (дата звернення: 01.04.2023).

157. **Кравченко Т. П.** Значення мотивації для ефективності використання фітнес-програм, що сприяє підвищенню фізичної підготовки студенток / Т. П. Кравченко, В. М. Данилко // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2022**. – Вип. 1. – С. 118–123. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/335> (дата звернення: 01.04.2023).

158. **Красницька О.** Педагогічні умови формування педагогічної майстерності майбутніх викладачів вищих військових навчальних закладів / О. Красницька // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Педагогіка. – Тернопіль, **2022**. – № 2. – С. 42–50.

159. **Куріляк Ю.** Трансфер суб'єкт-суб'єктної взаємодії як вияв комунікативно-стратегічної компетентності магістранта-гуманітарія / Ю. Куріляк // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 56. – С. 159–163. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/24> (дата звернення: 01.04.2023).

160. **Лаврентьєва О.** Формування професійної цифрової компетентності студентів інженерно-педагогічних спеціальностей агропромислового профілю в умовах інноваційного розвитку закладу вищої освіти / О. Лаврентьєва // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Педагогіка. – Тернопіль, **2022**. – № 2. – С. 6–14.

161. **Леонтєва І. В.** Метафорична ділова гра у професійній підготовці фахівців сфери корпоративної освіти / І. В. Леонтєва // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2022**. – Вип. 2 (51). – С. 77–82. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2022_2_18 (дата звернення: 01.04.2023).

162. **Лещенко Г. А.** Формування дослідницької компетентності майбутніх магістрів авіаційного транспорту / Г. А. Лещенко // Науковий вісник Льотної

академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2022**. – Вип. 12. – С. 66–72. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sbfasps_2022_12_11 (дата звернення: 01.04.2023).

163. **Листопад О.** Особливості викладання навчальної дисципліни "Історія дошкільної педагогіки" у професійній підготовці майбутніх вихователів / О. Листопад, І. Мардарова // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 53. – С. 118–125. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/22> (дата звернення: 01.04.2023).

164. **Литвинюк Г.** Стратегічні наративи професійної підтримки та розвитку педагогів у системі неперервної освіти / Г. Литвинюк // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Педагогіка. – Тернопіль, **2022**. – № 2. – С. 56–66.

165. **Літінська О.** Деякі особливості формування правової компетентності молодшого бакалавра у ЗВО / О. Літінська // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 56. – С. 174–181. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/24> (дата звернення: 01.04.2023).

166. **Лопатюк О. В.** Використання цифрових технологій під час занять із фізичної підготовки фахівців авіаційної галузі / О. В. Лопатюк // Науковий вісник Львівської академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2022**. – Вип. 12. – С. 60–65. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sbfasps_2022_12_10 (дата звернення: 01.04.2023).

167. **Малюта Н. Г.** Використання хмарних технологій у процесі підготовки майбутніх вчителів / Н. Г. Малюта // Використання інструментів веб-технологій як основа розширення бібліотечних онлайн-послуг у формуванні сучасного іміджу бібліотеки : матеріали наук.-практ. інтернет-конф. (Ужгород, 18–25 черв. 2019 р.) / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Ужгород, **2019**. – С. 80–84.

168. **Мандрик Я. С.** Інтеграція професійно орієнтованих дисциплін і фахової практики на підставі головних контекстних ознак освітньо-професійної програми "Аварійне обслуговування та безпека на авіаційному транспорті" в умовах

дистанційного / Я. С. Мандрик, О. Я. Овчаренко // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2022**. – Вип. 12. – С. 73–80. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sbfasps_2022_12_12 (дата звернення: 01.04.2023).

169. **Медведева Е. А.** Public Relations в библиотеке как предмет изучения и преподавания / Е. А. Медведева // Використання інструментів веб-технологій як основа розширення бібліотечних онлайн-послуг у формуванні сучасного іміджу бібліотеки : матеріали наук.-практ. інтернет-конф. (Ужгород, 18–25 черв. 2019 р.) / М-во освіти і науки України, Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т" [та ін.]. – Ужгород, **2019**. – С. 85–90.

170. **Мельник А.** Особливості технології змішаного навчання у системі вищої освіти / А. Мельник // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Педагогіка. – Тернопіль, **2022**. – № 2. – С. 23–31.

171. **Месарош Л. В.** Аспекти формування інтелектуальної компетентності майбутніх фахівців у галузі природничих наук у епоху інформаційних технологій / Л. В. Месарош // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2022**. Вип. 2 (51). – С. 89–93. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2022_2_20 (дата звернення: 01.04.2023).

172. **Методики** оцінювання успішності студентів під час дистанційного навчання / С. О. Дубина, Д. С. Хапченкова, С. В. Бондаренко, І. О. Федорова // Медична освіта. – Тернопіль, **2022**. – № 2 (96). – С. 28–32.

173. **Мехді Д. Б.** Формування екологічного етикету магістрів: погляд з позиції сучасної педагогічної науки / Д. Б. Мехді // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 56. – С. 37–42. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/24> (дата звернення: 01.04.2023).

174. **Михайлишин Б.** Українознавча паспортизація лексико-граматичного матеріалу у курсі української мови як іноземної / Б. Михайлишин // Українська філологія: школи, постаті, проблеми : зб. наук. праць міжнар. конф., присвяч. 150-

річчю від дня заснування каф. укр. словесності у Львів. ун-ті (Львів, 23–25 жовт. 1998 р.) / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка [та ін.]. – Львів, **1999**. – Ч. 2. – С. 425–432.

175. **Модель** системи віддаленого навчання програмуванню роботів / С. Козіброда, А. Пальчик, І. Мазур, В. Рак // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Педагогіка. – Тернопіль, **2022**. – № 2. – С. 31–41.

176. **Мондич О.** Основні помилки в організації харчування студентів / О. Мондич // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 53. – С. 126–134. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/22> (дата звернення: 01.04.2023).

177. **Мондич О.** Формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців – вчителів початкової школи / О. Мондич // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 56. – С. 182–192. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/24> (дата звернення: 01.04.2023).

178. **Москаленко О. І.** Екологічна освіта майбутніх судноводіїв як психолого-педагогічна проблема / О. І. Москаленко, Б. І. Попков // Науковий вісник Львівської академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2022**. – Вип. 12. – С. 81–86. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sbfasps_2022_12_13 (дата звернення: 01.04.2023).

179. **Москалюк М.** Особливості використання технологій дистанційного навчання у процесі підготовки майбутніх учителів біології / М. Москалюк, Н. Москалюк // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 56. – С. 193–202. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/24> (дата звернення: 01.04.2023).

180. **Мулеса П.** Аналіз вимог до результатів підготовки вчителів математики та інформатики щодо готовності використовувати ними засоби віртуальної наочності / П. Мулеса // Фізико-математична освіта. – Суми, **2022**. – Т. 37, № 5. – С. 50–55.

181. **Мулеса П.** Засоби віртуальної наочності як інструмент навчання для сучасного вчителя / П. Мулеса // Освіта. Інноватика. Практика. – Суми, **2022.** – Т. 10 № 5. – С. 11–18.

182. **Науково-дослідницька** робота у практичній підготовці майбутнього вчителя інформатики / О. Кобильська, Т. Набок, О. Дем'янченко, В. Ляшенко, Т. Бриль // Фізико-математична освіта. – Суми, **2022.** – Т. 37, № 5. – С. 31–36.

183. **Наукометричні** бази даних як засіб інформаційно-аналітичної підтримки наукових досліджень // Організація наукових досліджень у сфері менеджменту та безпеки організації : підручник / [Бліхар В., Омельчук О., Вовк В. та ін.]. – Хмельницький, **2022.** – С. 180–203.

184. **Олексенко К. Б.** Експериментальне дослідження підготовки майбутніх учителів початкової школи до проєктування навчального середовища / К. Б. Олексенко // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2022.** – Вип. 12. – С. 87–93. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sbfasps_2022_12_14 (дата звернення: 01.04.2023).

185. **Організаційні** аспекти наукової діяльності // Організація наукових досліджень у сфері менеджменту та безпеки організації : підручник / [Бліхар В., Омельчук О., Вовк В. та ін.]. – Хмельницький, **2022.** – С. 360–403.

186. **Особливості** організації змішаної форми навчання в умовах воєнного стану (з досвіду роботи Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка) / О. Кашуба, Т. Кравчук, Г. Вольська, А. Турчин // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Педагогіка. – Тернопіль, **2022.** – № 2. – С. 127–135.

187. **Острога М.** Сутність і структура готовності майбутніх бакалаврів освіти до використання цифрових технологій у профорієнтаційній діяльності / М. Острога, В. Шамоля // Освіта. Інноватика. Практика. – Суми, **2022.** – Т. 10 № 5. – С. 19–26.

188. **Повідайчик О. С.** Врахування індивідуально-стильових особливостей у процесі професійної підготовки математиків / О. С. Повідайчик, М. М. Повідайчик, Е. О. Карбованець // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка.

Соціальна робота. – Ужгород, 2022. Вип. 2 (51). – С. 104–108. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2022_2_23 (дата звернення: 01.04.2023).

189. **Потапчук О.** Сучасні вимоги цифрового суспільства до фахівців комп'ютерного профілю / О. Потапчук // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, 2022. – Вип. 4. – С. 78–82. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/349> (дата звернення: 01.04.2023).

Проаналізовано сучасні вимоги до майбутніх фахівців комп'ютерного профілю та визначено ключові компетентності, якими вони повинні володіти. Встановлено, що зазначене питання є недостатньо дослідженим і потребує детального аналізу. На основі аналізу Рамкової програми ключових компетентностей виділено ті, якими повинні володіти майбутні фахівці комп'ютерного профілю, серед яких вагоме місце займає цифрова компетентність. Зазначені фахівці повинні володіти навичками розробки і впровадження цифрових технологій в усі його сфери розвитку суспільства. Аналіз сучасних вимог, які висуває суспільство до майбутніх фахівців комп'ютерного профілю доводить, що застосування цифрових технологій в освіті є вимогою сьогодення і запорукою ефективного освітнього процесу в цілому. Впровадження таких технологій сприятиме розвитку цифрової компетентності майбутніх фахівців комп'ютерного профілю, як ключової компетентності і ряду фахових компетентностей, які передбачає стандарт вищої освіти за даною спеціальністю.

190. **Пришляк А.** Процеси та складові елементи аналізу великих даних у системах дистанційного навчання / А. Пришляк, Н. Кунанець, В. Пасічник // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Інформаційні системи та мережі. – Львів, 2022. – Iss. 11. – С. 23–29.

191. **Прожога І. В.** Досвід підготовки соціальних працівників в умовах змішаного навчання / І. В. Прожога, М. І. Радченко, В. В. Вішталюк // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, 2022. Вип. 2 (51). – С. 109–112. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2022_2_24 (дата звернення: 01.04.2023).

192. **Пупена В. Ю.** Поняття, зміст і структура гуманітарної культури майбутніх учителів іноземної мови / В. Ю. Пупена // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2022**. – Вип. 2 (51). – С. 113–116. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2022_2_25 (дата звернення: 01.04.2023).

193. **Пухальська Г. А.** Теоретичний аналіз проблеми формування готовності майбутніх пілотів цивільної авіації до взаємодії у виробничо-технологічній діяльності / Г. А. Пухальська, Л. І. Керницька // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2022**. – Вип. 12. – С. 94–100. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sbfasps_2022_12_15 (дата звернення: 01.04.2023).

194. **Радул С. Г.** Іншомовна підготовка майбутніх авіаційних фахівців: дослідження соціокультурного складника / С. Г. Радул, Л. С. Харламова // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2022**. – Вип. 12. – С. 101–107. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sbfasps_2022_12_16 (дата звернення: 01.04.2023).

195. **Ростока М. Л.** Виставкова діяльність у контексті інформаційно-аналітичного супроводу модернізації національної освіти / М. Л. Ростока, В. В. Кушнір // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2022**. – Вип. 2 (51). – С. 122–126. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2022_2_27 (дата звернення: 01.04.2023).

196. **Рудченко В. А.** Вектори розвитку педагогічної майстерності майбутніх викладачів хімії у процесі професійної підготовки / В. А. Рудченко // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2022**. Вип. 2 (51). – С. 127–130. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2022_2_28 (дата звернення: 01.04.2023).

197. **Салі О.** Деякі психолого-педагогічні аспекти ефективного впровадження інтерактивних технологій в процес формування соціокультурної компетентності майбутніх вчителів-філологів / О. Салі // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 53. – С. 153–

160. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/22> (дата звернення: 01.04.2023).

198. **Сальник І. В.** Підходи до організації лабораторного практикум у підготовці вчителя фізики під час дистанційного навчання / І. В. Сальник // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2022**. – Вип. 12. – С. 108–116. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sbfasps_2022_12_17 (дата звернення: 01.04.2023).

199. **Свиридюк В.** Використання методу проблемного навчання у процесі формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності майбутніх викладачів німецької мови / В. Свиридюк // Освіта. Інноватика. Практика. – Суми, **2022**. – Т. 10 № 5. – С. 27–33.

200. **Семенова О.** Репрезентація концепту КОЛІР у французькій фразеологічній картині світу та її сприймання українськими студентами-франкофонами / О. Семенова, Н. Христич // Psycholinguistics. – Pereiaslav, **2022**. – Vol. 32, iss. 2. – С. 76–105.

Репрезентація концепту КОЛІР у французькій фразеологічній картині світу та її сприймання українськими студентами-франкофонами.

201. **Сілаєв В.** Дослідження ефективності методичної роботи з підвищення результативності навчально-виховного процесу / В. Сілаєв // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 56. – С. 221–231. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/24> (дата звернення: 01.04.2023).

202. **Сільвейстр А.** Підготовка майбутнього вчителя природничих наук з курсу загальної фізики в умовах реформування вищої освіти / А. Сільвейстр, М. Моклюк // Освіта. Інноватика. Практика. – Суми, **2022**. – Т. 10 № 5. – С. 34–41.

203. **Сіра Л. І.** Комунікативно-діяльнісний підхід у компетентісно орієнтованому освітньому процесі вищої школи / Л. І. Сіра // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2022**. –

Вип. 2 (51). – С. 140–144. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2022_2_31 (дата звернення: 01.04.2023).

204. **Собченко Т. М.** Формування інформаційно-цифрової компетентності майбутніх учителів в освітньому середовищі педагогічного університету / Т. М. Собченко, Н. О. Ткачова, А. С. Ткачов // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2022**. Вип. 2 (51). – С. 145–148. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2022_2_32 (дата звернення: 01.04.2023).

205. **Сокол М. О.** Особливості академічної доброчесності НДР студентів природничих спеціальностей / М. О. Сокол, Г. А. Русин, І. Ю. Фекета // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2022**. Вип. 2 (51). – С. 149–152. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2022_2_33 (дата звернення: 01.04.2023).

206. **Соснова М. А.** Аналіз історичного досвіду та сучасної концепції підготовки майбутніх педагогів / М. А. Соснова // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2022**. – Вип. 12. – С. 117–125. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sbfasps_2022_12_18 (дата звернення: 01.04.2023).

207. **Стойка О. Я.** Цифровізація професійної підготовки вчителів в Угорщині / О. Я. Стойка // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2022**. – Вип. 2 (51). – С. 153–156. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2022_2_34 (дата звернення: 01.04.2023).

208. **Суркова К. В.** Компоненти моделі формування емоційної стійкості авіадиспетчерів / К. В. Суркова, М. Є. Ломакіна, О. Г. Данилко // Науковий вісник Льотної академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2022**. – Вип. 12. – С. 132–139. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sbfasps_2022_12_20 (дата звернення: 01.04.2023).

209. **Сущенко Л. О.** Цифрова трансформація закладів вищої освіти в умовах діджиталізації суспільства: виклики і перспективи / Л. О. Сущенко, О. О. Андрющенко, П. Р. Сущенко // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2022**. – Вип. 2 (51). – С. 157–162. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2022_2_35 (дата звернення: 01.04.2023).

210. **Таможська І.** Використання "хмар слів" під час мовної підготовки іноземних студентів-медиків / І. Таможська // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Педагогіка. – Тернопіль, **2022**. – № 2. – С. 88–97.

211. **Таяновський В. О.** Сутність і генеза академічної свободи студентів сучасного університету / В. О. Таяновський // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2022**. Вип. 2 (51). – С. 163–166. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2022_2_36 (дата звернення: 01.04.2023).

212. **Теличко Н. В.** Тестування як один з науково обґрунтованих дослідницьких методів педагогічного вимірювання та оцінювання / Н. В. Теличко, І. В. Моргун // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2022**. Вип. 2 (51). – С. 167–170. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2022_2_37 (дата звернення: 01.04.2023).

213. **Тимошенко Ю.** Освіта у сфері менеджменту: між парадигмами керівництва і лідерства / Ю. Тимошенко, Л. Завгородня // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2022**. – Вип. 4. – С. 18–24. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/349> (дата звернення: 01.04.2023).

В основу статті покладено ідею про те, що якість освіти у сфері менеджменту значною мірою залежить від чіткості концептуальних орієнтирів, на яких будуються і реалізуються освітні програми підготовки управлінців. На думку авторів, яка спирається на численні дослідження інших науковців, висновки та рекомендації практиків, сьогодні закладам вищої освіти недостатньо готувати тільки менеджерів або тільки лідерів. Натомість їх зусилля доцільно спрямувати на виховання менеджерів-лідерів, що відповідатиме сутності й завданням управління в нових реаліях і дасть змогу ефективно реагувати на комплекс викликів в умовах невизначеності і нестабільності. Для цього вкрай важливо збалансувати в системі підготовки майбутнього менеджера освітні компоненти парадигми керівництва і лідерства за принципом їх взаємодоповнювальності.

214. **Українське** наукове мовлення в контексті професійної підготовки майбутніх фахівців / Г. В. Білавич, М. В. Клепар, Б. П. Савчук, С. І. Гнатишин // Медична освіта. – Тернопіль, **2022**. – № 2 (96). – С. 76–81.

215. **Усатова І. А.** Організація позааудиторної роботи зі студентською молоддю як умова підвищення ефективності освітнього процесу / І. А. Усатова, В. В. Ткаченко, А. Д. Ведмедюк // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2022**. – Вип. 1. – С. 73–78. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/335> (дата звернення: 01.04.2023).

216. **Фетько О. В.** "Стоячи на плечах гігантів" : роль Google Scholar в науковому просторі України / О. В. Фетько // Використання інструментів веб-технологій як основа розширення бібліотечних онлайн-послуг у формуванні сучасного іміджу бібліотеки : матеріали наук.-практ. інтернет-конф. (Ужгород, 18–25 черв. 2019 р.) / М-во освіти і науки України, Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т" [та ін.]. – Ужгород, **2019**. – С. 190–198.

217. **Філяніна Н.** Гуманітарні науки як міра ре валентності природничих методик / Н. Філяніна, К. Карпенко // Гуманітарний дискурс у перспективі ХХІ століття: методологічні засади : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 5–6 листоп. 2021 р. , м. Чернівці / М-во освіти і науки України, Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича [та ін.]. – Чернівці, **2021**. – С. 22–28.

218. **Фучила О.** Еволюція поняття "медійна грамотність" та її ролі в освіті та суспільстві / О. Фучила // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2022**. – Вип. 4. – С. 83–88. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/349> (дата звернення: 01.04.2023).

Розглянуто ретроспективу виникнення та розвитку поняття "медійна грамотність", яке з'явилося одночасно із появою перших засобів масової інформації, еволюціонувало разом із ними та із розвитком інформаційних технологій у поняття "інформаційна та медійна грамотність" та увійшло в освітні програми навчальних закладів у сучасному глобалізованому світі.

219. **Хриков Є.** Педагогічні умови в структурі наукового знання / Є. Хриков // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Педагогічні науки. – Черкаси, 2022. – Вип. 4. – С. 5–10. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/349> (дата звернення: 01.04.2023).

220. **Циганенко Л.** Діяльність лабораторії усної історії в контексті національно-патриотичного виховання студентської молоді (з досвіду роботи Ізмаїльського державного гуманітарного університету) / Л. Циганенко // Науковий вісник Ізмаїльського державного. – Ізмаїл, 2021. – Вип. 56. – С. 240–249. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/24> (дата звернення: 01.04.2023).

221. **Циганенко Л.** Діяльність лабораторії усної історії в контексті національно-патриотичного виховання студентської молоді (з досвіду роботи Ізмаїльського державного гуманітарного університету) / Л. Циганенко // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки. – Ізмаїл, 2021. – Вип. 56. – С. 240–249. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/24> (дата звернення: 01.04.2023).

222. **Чирчик С.** Системно-структурний підхід у професійній підготовці майбутніх дизайнерів / С. Чирчик // Вища школа. – Київ, 2022. – № 5/6 (214). – С. 29–33.

223. **Чуканова С.** Навчання здобувачів ступеня доктора філософії управлінню даними досліджень (RDM) в рамках курсу з цифрової науки та інформаційної грамотності / С. Чуканова // Нова модель інформаційного образу бібліотеки: зміна традиційного сприйняття її призначення та функцій : матеріали III наук.-практ. інтернет-конф. (Ужгород, 21 жовт. 2021 р.) / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Ужгород, 2021. – С. 195–202.

224. **Шапран О.** Сутність і аналіз сучасного стану управління освітньою діяльністю у фахових медичних коледжах / О. Шапран, А. Солодовник // Scientia et societas. – Переяслав, 2022. – Вип. 2. – С. 15–24. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sciesoc_2022_2_4 (дата звернення: 01.04.2023).

225. **Шевчук Л.** Готовність до професійної діяльності майбутнього учителя математики засобами цифрових технологій, як складова професійної діяльності

/ Л. Шевчук, І. Солопко // *Scientia et societas*. – Переяслав, **2022**. – Вип. 2. – С. 25–33.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sciesoc_2022_2_5 (дата звернення: 01.04.2023).

226. **Шищенко І.** Деякі аспекти впливу цифрових технологій на освітній процес закладів вищої освіти: огляд проблем та викликів / І. Шищенко // *Освіта. Інноватика. Практика*. – Суми, **2022**. – Т. 10 № 5. – С. 42–47.

227. **Шишкіна М.** Стан цифровізації освіти в контексті відкритої науки / М. Шишкіна, Ю. Носенко, М. Мар'єнко // *Фізико-математична освіта*. – Суми, **2022**. – Т. 37, № 5. – С. 64–68.

228. **Шишкіна М.** Хмарні технології відкритої науки у процесі наскрізного навчання ІКТ в освіті / М. Шишкіна, Ю. Носенко // *Фізико-математична освіта*. – Суми, **2022**. – Т. 37, № 5. – С. 69–74.

229. **Шпотя Т.** Використання медіатехнологій в організації освітнього процесу у закладах вищої освіти / Т. Шпотя // *Нова модель інформаційного образу бібліотеки: зміна традиційного сприйняття її призначення та функцій* : матеріали III наук.-практ. інтернет-конф. (Ужгород, 21 жовт. 2021 р.) / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Ужгород, **2021**. – С. 203–208.

230. **Юрченко А.** Особливості вивчення 3D-графіки в умовах неформальної освіти / А. Юрченко, О. Удовиченко, О. Шершень // *Освіта. Інноватика. Практика*. – Суми, **2022**. – Т. 10 № 5. – С. 48–57.

231. **Ярчук Г.** Особливості підготовки вчителя фізичної культури в умовах інклюзивної освіти / Г. Ярчук, К. Ганчева // *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Педагогічні науки*. – Ізмаїл, **2021**. – Вип. 56. – С. 250–262. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/issue/view/24> (дата звернення: 01.04.2023).

232. **Bakhmat L.** Analyzing online learning tools to implement distance learning: pre-covid and covid times / L. Bakhmat, N. Tonkonoh // *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки*. – Черкаси, **2022**. – Вип. 1. – С. 22–27. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/335> (дата звернення: 01.04.2023).

Аналіз онлайн-інструментів дистанційного навчання до та під час пандемії COVID-19.

233. **Bigun O.** Authentic materials in french language learning as a practice of intercultural communication / O. Bigun, N. Yatskiv // Філологічні трактати. – Суми ; Харків, **2022**. – Т. 14, № 1. – С. 7–15.

Автентичні матеріали у вивченні французької мови як практика міжкультурної комунікації.

234. **Chernukha I.** On some specific aspects of teaching versatile translation at higher educational establishments / I. Chernukha, M. Rozhkova // Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика. – Київ, **2021**. – Вип. 43. – С. 97–124. URL: <https://apultp.knu.ua/index.php/APULTP/issue/view/15> (дата звернення: 01.04.2023).

Про деякі особливі аспекти навчання універсального перекладу у вищих навчальних закладах.

235. **Fomenko T.** Interactive efl classes for developing students' critical thinking in agrarian university / T. Fomenko, M. Bilotserkovets // Науковий вісник Львівської академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2022**. – Вип. 12. – С. 140–145. URL: <https://repo.snau.edu.ua/handle/123456789/10345> (дата звернення: 01.04.2023).

Інтерактивні EFL-класи для розвитку критичного мислення студентів в аграрному ВНЗ.

236. **Laptnova Y.** Facilitating learning in conflict-affected areas / Y. Laptnova // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2022**. – Вип. 4. – С. 37–43. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/349> (дата звернення: 01.04.2023).

У несприятливих умовах, таких як збройний конфлікт, викладачам та іншим працівникам освіти необхідно створювати відповідні можливості для навчання, щоб допомогти здобувачам освіти, які опинилися в кризовій ситуації, повернутися до навчання та продовжити його. Заклик до якісної освіти в країнах, що перебувають в умовах воєнного стану, піднімає низку питань щодо способу навчання, який може виявитися найбільш прийнятним для здобувачів вищої освіти. У статті представлено огляд двох взаємодоповнюючих навчально-методичних

підходів, які ми, викладачі, можемо ініціювати для досягнення навчальних цілей в умовах військового конфлікту. Навчальні ініціативи розглядаються як такі, що застосовуються на заняттях з англійської як другої мови у вищих навчальних закладах, а також можуть бути застосовані в широкому спектрі предметних дисциплін у відповідь на кризову ситуацію. Такі підходи до викладання матеріалу вимагають від викладачів зосередження на співчутті та емпатії під час надання допомоги у навчанні. Проте, вони не лише слугують меті пом'якшення психологічного впливу збройного конфлікту, але й можуть зробити освітню систему більш стійкою. Це особливо актуально в умовах нестабільності та небезпеки. Ініційовані підходи викладання базуються на низці останніх оглядів, опитувань, інтерв'ю, документів, проектів, пов'язаних з екстремальним навчанням. Робота також спирається на роздуми про те, як люди навчаються і навчають під час війни.

237. **Lorincz M.** English language teaching challenges: current and retrospective perceptions of teachers / M. Lorincz // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2022**. Вип. 2 (51). – С. 71–75. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2022_2_17 (дата звернення: 01.04.2023).

Труднощі викладання англійської мови: поточні та ретроспективні перцепції вчителів.

238. **Panov S.** On special approaches to teaching a second foreign language for translators of technical information (German based on English) / S. Panov, V. Zapara // Scientia et societus. – Переяслав, **2022**. – Вип. 2. – С. 9–14. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sciesoc_2022_2_3 (дата звернення: 01.04.2023).

Про особливі підходи до викладання другої іноземної мови для перекладачів технічної інформації (німецька на базі англійської мови).

239. **Tanana S.** Forming of readiness of future teachers of foreign languages to dialogue communication in professional activity / S. Tanana, O. Serhiychuk // Scientia et societus. – Переяслав, **2022**. – Вип. 2. – С. 44–51. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sciesoc_2022_2_7 (дата звернення: 01.04.2023).

Визначено та описано педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів іноземних мов до діалогової комунікації у професійній діяльності.

240. **Tsarova L.** Self-study work in online mode as an innovative foreign language learning technology / L. Tsarova, I. Kovalova, N. Martynenko // Науковий вісник Львівської академії. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2022**. – Вип. 12. – С. 158–164. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sbfasps_2022_12_24 (дата звернення: 01.04.2023).

Самостійна робота в онлайн режимі як інноваційна технологія навчання іноземної мови.